

hőmérsékleteken a hibakimutató érzékenysége 4. fokozatú és még az eljegesedett felületen is 3–4. fokozatú. Az erős színintenzitás még a vastagon felvitt előhívó-rétegben is éles rajzolatú hibaképet ad (nincs kivérés).

Az új Diffusions-Rot BDR-L jelzőfolyadék sűrűsége: 0,9969 g/cm³, lobbanáspontja: 94°C és a korrózióelem-tartalma két nagyságrenddel kisebb az előírt határértékeknél, (2. táblázat), mégpedig: az összes Cl = 0,0001 tömeg %, az összes F = 0,0001 tömeg %, az összes S = 0,0034 tömeg %. (A BEA előhívó, ill. a BRE-2 tisztító jellemzőit lásd a 100. oldalon az 1. táblázat B2, ill. B3 jelű oszlopaiban.)

Vagyis az új BDR-L + BEA + BRE-2 vizsgálorendszer a legszigorúbb felhasználói követelményeket támaztó környezetben – például atomerőművek primérköri, ausztenites acélból készült berendezéseinek ellenőrzésére – is alkalmazható. Ugyanakkor a jelenleg használatos BDR jelzőfolyadékot felváltó új BDR-L ára a jelenlegiével azonos marad.

Hulladékkezelés

Még a legújabb fejlesztésű festékbepótlós vizsgálorendszerek alkalmazása is igényli a felhasználók környezetbarát magatartását, nevezetesen a keletkező szennyviz, valamint az elhasznált tisztítószer és eszközök, a kiürült dobozok összegyűjtését és kezelését.

A közbenső tisztításnál keletkező szennyvíz aktívsezes vagy emulzióbontó berendezésben tisztítható meg.

Az elszennyeződött oldószeres tisztítószer, illetve törlőrongyokat cél-szerű összegyűjteni és egy ezzel foglalkozó vállalkozónak átadni.

Az oldószeres tisztítószer nagyrészt elpárolog, ezért a munkahely megfelelő szellőztetéséről és a szennyezett levegő kezeléséről gondoskodni kell, például megfelelő légtechnikai berendezéssel.

Az összegyűjtött, kiürült aeroszolos dobozokat egy tűskés céleszközzel ki kell lyukasztani (nyomásmentesíteni), majd fémballákká préselve újrahasznosításra átadni.

Mindezekhez természetesen egy működő hulladékfeldolgozó ipari háttér szükséges.

Vita

Az előadást élénk kérdez-felelek vita követte, elsősorban dr. Karsai István, Szőke Csaba, dr. Réti Pál és Szabó Sándor kérdései nyomán. Ennek lényege a következőkben foglalható össze.

Az új jelzőfolyadékok ausztenites acélok vizsgálatához is alkalmazhatók, azaz nem kell kétféle készítményt raktáron tartani!

A jelzőfolyadék színére nincs szabványelőírás. A kék színnel azért próbálkoznak mert kevésbé fásasítja a vizsgálo szemét, mint a piros szín. Mivel a hibakimutató képessége jó, ezért az elterjedését a gyakorlati tapasztalatok fogják eldönteni.

Az új, környezetbarát készítményeket megkülönböztető jellel forgalmazták és bizonylatot is mellékelnek hozzá.

Az új készítmények használata közben is kell védőkesztyűt viselni.

Az új vizsgálorendszerrel az élelmiszeripari berendezések is vizsgálhatók, de a szokásos vizsgálat utáni tisztítást követően forróvízes kifőzést vagy gőzfúvatásos tisztítást is kell alkalmazni.

944 103 150

HÍREK

Az ESIS Magyar Nemzeti Bizottság terveiről

Az Európai Szerkezetintegritási Társaság, az ESIS hazai bizottsága 1994. november 7-én megtartott ülésén áttekintette a témakör hazai művelésének helyzetét, és az elmúlt időszakban sikerrel megrendezett konferenciák tapasztalatait. Megvitatták az ESIS berlini konferenciáján részt vett dr. Tóth László beszámolóját (lásd a 121. oldalon), valamint az ESIS végrehajtó bizottságának állásfoglalásait.

Mivel a bizottság vezetőinek mandátuma lejárt, ezért a bizottsági ülés napirendjén a tisztújítás is szerepelt. A bizottság tagjai elismerésüket és köszönetüket fejezték ki dr. Czoboly Ernő elnöknek és dr. Zolnay Gábor titkárnak eddigi munkájukért, majd a következő időszakra dr. Tóth Lászlót elnökké és Lenkeyné dr. Bíró Gyöngyvér titkárrá választották.

A bizottság új elnöke ismertette az 1995. évi programot, amelynek kiemelkedő eseménysorozatára áprilisban kerül sor. Miskolcra, mégpedig:

- **április 3 – 5. V. Országos Törésmechanikai Szeminárium.** amelynek vezérgondolata a szerkezetek integritásának biztosítása, témakörre pedig felölelik a repedések keletkezésének, terjedésének, a törést leíró mechanizmusoknak fizikai, anyagszerkezeti kapcsolatrendszerét. A programot szakkiállítás egészíti ki: anyagvizsgáló eszközök, értékelő szoftverek, oktatási anyagok.
- **április 6 – 7. Az ESIS TC 5 bizottsági ülés,** amelynek témája a szerkezetek dinamikus vizsgálata.
- **április 10 – 11. ESIS workshop:** bemetszett próbatések vizsgálata. Jövőre lesz száz éve, hogy **Tetmayer Lajos** megalapította az Anyagvizsgálók Nemzetközi Egyesületét Zürichben. Neves hazánkfia később a bécsi műegyetemen tanított. A centenáriumi alkalmából tudományos emlékülés-sorozatot terveznek három helyszínen: Miskolcon (1995. augusztus 25.), Zürichben és Bécsben. A részletek egyeztetése még folyamatban van.

A Magyar Anyagvizsgálók Egyesülete megalakulásának 100. évfordulójáról 1997-ben emlékezhetünk meg méltóan a soron következő anyagvizsgáló kongresszus keretében. Ez is összehangolt szervezést igényel.

A bizottság egyetértett az előterjesztett programmal, amelyet a hazai műszaki tudományos közélet szervezeteivel együttműködve terveznek megvalósítani.

– ferko –

A törésmechanikai szeminárium története

A törés jelenségével foglalkozó hazai szakemberek tevékenységének bemutatását szolgáló rendezvénysorozat 1981-ben indult útjára. Alapvető cél volt, hogy a jelenség

- **fizikai hátterével**
- **kontinuummechanikai modelljeivel,**
- **fémteni sajátosságával,**
- **anyagvizsgáló technikájával és**
- **az eredmények gyakorlati felhasználásával**

foglalkozó szakembereknek olyan lehetőségeket biztosítson, amelynek keretében egyrészt saját eredményeiket ismertethessék, másrészt más munkájának megismerésével alkotó eszmecserék, viták eredményeinek felhasználásával azokat fejleszthessék.

Az első, **Aggteleken** tartott szeminárium (1981. szeptember 28–30.) a ridegtörés problémakörére koncentrált. A második, **Hajdúszoboszlón** tartott rendezvény (1984. október 29 – november 1.) a növelt hőmérsékleten bekövetkező törés sajátosságait igyekezett górcső alá venni. A harmadik szintén **Hajdúszoboszlón** rendezett szeminárium (1987. április 13–16.) fókuszában a kifáradás jelenségköré állt. A negyedik **Lillafüreden** (1991. április 10–12.) szervezett találkozó a törési sajátosságok kutatása területén elért hazai eredmények áttekintését szolgálta.

Ezen előzmények után az V. országos törésmechanikai szeminárium joggal tűzi zászlajára a **szerkezetek integritásának biztosítása** jelszót, hisz a szerkezetek üzemeltethetőségi feltételeinek kijelölésében meghatározó szerep jut mindazon ismereteknek, amelyek a rendezvénysorozat elindítását motiválták több mint 10 évvel ezelőtt. Így szükségünk van fémfizikai, fémteni, kontinuum-mechanikai, anyagvizsgáló és alkalmazástechnikai ismeretekre annak érdekében, hogy a reális terhelési feltételek, körülmények között üzemelő szerkezetek megbízhatóságáról teljes felelősséggel nyilatkozni lehessen, vállalva annak minden következményét. E témakör műszaki életünk egyik legfontosabb tevékenységi körévé válik napjainkban, hisz az üzemelő nagytérű berendezések tömegesen öregsznek, mivel ezek üzembeállítása, a nagyberuházások hazánk közelmúlt történelmének egy jól körülhatárolható periódusára estek.

Dr. Tóth László